

DEO OPTIMO MAXIMO

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCAE,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

82

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

mane discutienda in Scholis Medicorum, die Martis octaua
mensis Januarii, anno Domini M. DCC. LXXI.

M. JOANNE-JACOBO NOLLAN.

Doctore Medico, Præside.

An à superfli humoris perspiratorii refluxu, catamenia?

I.

INTER opera, quibus supremi numinis elucescit sapientia, nullum profectò machinâ humanâ præstantius, nullum nobilius esse, nisi in rebus Medicis & Physicis fuerit peregrinus & hospes. quis dubitaverit; si masculini corporis vires & soliditatem spectamus, eaque miramur, non minus miranda est fæmina, sive elegantem ipsius formam, sive diversas quas patitur, vicissitudines perpendicularium. Herculeos ad labores natus vir, validioribus musculis firmiorique instruitur artuum compage; mollior econtra fæminis est habitus, laxior structura, incessus languidior: at verò quod vi tenet imperium mas, illud felicitus exercet fæmina sermonis leporibus, & morum suavitate cicuranda demulcens hominum pectora: huic egregius frontis honos. micantes oculi. & levis rubor pergenas diffusus eburnea colla. & nivei Lacerti. Sed eheu! quanto pretiò tot liberalis naturæ dona redimit. Ex debili temperamento, partiumve delicatiore structurâ exurgit morborum ilias. Ab organis. quæ menstruationem conceptum, graviditatem, partum. & lactationem operantur, multigeni & longè dissimiles oriuntur affectus. Quolibet terè vitæ instanti si non morbosè, molestè saltem afficitur fæmina, seu junior menstrualem fluxum jam jam sit passura, seu maturior tuò menstruari non desinat. Causa autem ab humoribus in corpore exuberantibus repetenda venit. Enim verò ad foetum concipiendum, ac nutriendum nata mulier utero donatur innumeris arteriis venisque conflato, non carne muculofâ mixis, nullâ distinctâ valvula, anastomosibus inter se in plexus reticulares mirifice ubique unitis, incurvatis intortis (1). Fæmina dum tenerior adolescit, liquor vitalis è corde pulsus in continuam partium impeditur accretionem; ubi verò incrementi suit rminum attigit, adacto fibrorum elatere, nutritivis partibus earum interstitiis adhærendi jam non datur idoneum tempus, hinc sequitur & nutritio minor, & superfua in tanguinis massa materies, quæ ab auctâ circinatu vi magis commuta ad poros cutis permeando aprior evadit, sed huic actioni obstat siccus næ cutis exilis, simul & mollis textura, & peculiaribus causis ad uterum refluxare cogitur. At verò si nondum rægnans fuerit mulier, tunc eruor ad uteri vasa plus æquid appellens, eorumdem resistentiam vincit ac superat. illorum partes dimovet, & singulis mensibus foras eliminatur. Periodicae illius excretionis caula & scaturigo perspiratorii humoris refluxui meritò signabitur; si perpenitus anteà utriusque naturâ & phænomenis mentes à plethorâ, plethoram à suprà dicto refluxu oriri fuerit comprobatum.

(a) Boer
vult. Med.
1644

QUIBUS ineunte pubertatis ætate corpus foemineum molestatur mutationibus, ex Medicorum temper & Phyficorum animos distinuere. Infans puellula solâ generationis organorum strûcturâ & dispositione à masculo infante distinguitur. Utrique eadem cutis molliities, idem corporis habitus, eadem animi propensiones, eadem exercitia; similibus nutritionis legibus corpus increscit, citius tamen in tequiori sexu; ubi verò ad adultam accedit ætatem puellæ, tunc ampliatur pelvis, foeriantur mammæ, & ex utero stillant catamenia, quam quidem evacuationem plurima prænuntiant symptomata, corporis scilicet anxietas, artuum debilitas gravatus in regione lumbari dolor, pallor vultum occupans, appetitus remissio, cephalalgia, calor praeternaturalis, febricula, horripilatio, pandiculatio; intre turget uterus, distenduntur vata, sanguineus demum ex utero quâ data portâ ruit laix, donec restitutum fuerit æquilibrium. In urbium & calidaram regionum incolis citius, tardius in rusticis & in iis quæ vitam degunt polum versus arcticum, exurgit ille fluxus. Ea sanguinis excretion fit per arterias in uterum deflentes, & statim plerisque periodis recurrit. Ab anno circiter quadragesimo ad quinquagesimum usque idem servatur rerum ordo; sed postea sensim cohibetur fluxus illi menstruus, qui tunc novas agit crysies, & quæ sapientis gravissima secundum important incommoda. Sanguinis excreti quantitas pro regionibus, temperamentis, vivendi normâ, & animi pathematis longè diversa est: sapientis iamen ex Hippocrate (*b*) duas heminas adaequant. Sanguinem hunc venenatum judicavere veteres, & ab eo plantas & arbores pestundari, oleum & butyrum rancida fieri autumaverunt; fernelius ipsemet (*c*) malignam ei qualitatem insitam esse terribit. Heurnio etiam referente (*d*) Lucretii Poëta Zelotypâ laborans uxor, marito menstrualem suum sanguinem propinavit, unde Poëta infelix rabie concitus infensam in semet ipsum interens manum, mortem sibi concivit: sed jamdiu exularunt veterum signa, & aniles inter fabulas annumerantur, nec immeritò; sanguinis enim menstrui non prava est indeo nec in sanâ muliere fætet, & nullatenus, quidquid contradicunt celeberr. Astruc (*e*) & Hoffinan (*f*). pellem excoriat, nec fermentescit, nec depravati coloris est; sed ab arterioso sanguine non degener; & sincerus qualis à victimâ macrata (*g*) prodit. Non ergo conviciis dedecorandum natura opus, quod mulieribus sanitatem, parentibusque liberos pollicetur.

I I I.

MENSTRUÆ evacuationis causam attenâ perpendenti, illiusque phænomena simul nunc superandæ vasorum reflentia impare, in his accumulari, & per sensim dilatatos majori mole arteriolarum fines stillatim effluere: muliebre enim corpus, ut pote laxius contextum fluidis præpollat in foetus nutritio nem utiliter commutandis. Ubi verò pensum suum non abiolvunt hæc fluida, in corpore ongeruntur, & his fatigit mulier jam fluidorum exuberantiâ dives, & excretionem quâcumque viâ molientur. Sanguis idèo faciliorem in laxe & ferè perpendiculari utero aditum reperiens, huc affluit, collapsa distendit vasa, usquæ dum novo crux à tergo prementis affluxu propulsus extremos arteriolarum fines vincat, aut lymphatica permeans vasa per patentes eorum meatus in uterum profiliat. Non è laborant excretione juniores puellæ quibus tanguis totus in incrementum impenditur, & sic localem efficere nequit congettione: cum verò ad *æquum* pervenire, in illis tunc incipit plethora seu spuria, seu vera: hæc oritur ab auctâ verè sanguinis copiâ; illa à solâ ejusdem rarefactioni (*h*), quæ vasa etiam distendit ac si verè sanguis redundaret. Pro majori vel minori sanguinis impulsu copiosior aut parcius est plethora, celerior cl tardior; inde citius in quibusdam mulieribus, copioſiusque manant menstrua, serius & parcius in aliis. In vegetis ab humorum excessu, in debilibus ab uteri laxitate menstrua protrahuntur: copiosiora enim sunt in humidis à cæterarum excretionum imminutione: re ipsâ si quoquammodo divertatur plethora, tunc vel omnino detinet, vel saltem parciusse fluunt; inde fit menstruorum in gravidis lactantiibus que suppressio; in

(*b*) Hipp. lib.
de morib.
nat.
(*c*) De Hom.
roc. lib. 7.
ap. 7.
(*d*) De morib.
mul. tom. 3.
ap. 1.

(*e*) De la
ve-
rea.
(*f*) Diffic.
vif & Med.
(*g*) Hippo
wotb.
al.

(*h*) Astruc,
p. 30.

rusticanis & saltatricibus fluxus parcior. Inneunte demum senio, uteri vasorum incitatione hujus evacuationis fons exarescit; & illud liquidum purpureum in universalem plethoram refutum vel pinguedinem cellulis infundit, vel cæteris excretionibus auctis effluit, vel morborum à plethorica constitutione oriundorum procreat catervam. Si segnes & otiosi viri fæminarum ad instar exercitium non noverint, tunc collecti & quasi stagnantes male triti humores totius corporis molem augebunt, & imminentis færiorisque mali semina tovebunt, nisi felici evacuatione ip'sos à morbe vindicaverint varia corporis exercitia. Quidam autem definitis temporibus capitis dolore laborant, qui solis venæ fectionibus sœpè reperiuntur: tunc etiam quibus coden tempore recurrent evacuationes per diarrhæam, aut dysenteriam, per narium haemorrhagiam, aut uberiorem in membranâ pituitar. à teri defluxum, per haemorrhoidalia vasa, & per cutis poros. Quæ quidem phænomena tum ex muliere, tum ex viro destumpta plethoram menstruorum originem esse arguant, quâ posita periodico huic prosluvio datur ania, quâ sublatâ illud ipsum fusflaminatur.

I V.

PERSPIRATORII humoris eadem ac menstruorum origo, idem est usus; cum è succi alibilis superfluâ porione utraque oriatur, & imminentem per cutis spiracula in auras avolans, plethoram arceat; in hoc tamen à menstruis differt, quod oculis teie non præbet conspiciendum, partibusque magis communis constet, necnon oto erumpat vita curriculo. Ex扇ctorio (a) « prò varietate naturæ, regionis, temporis, ætatis, morborum, » ciborum, & aliarum rerum non naturali unâ quantitas perspirationis intensilis aliquam patitur varietatem ». Überior sit à majori calore, sicciori aeris temperie, strictioribus partibus aeris, validiori, fanguinis impulso; à causis contrariis minuitur: dum enim siccus aer expulsum humorem exfugit, humidus emollit fibras, exhalantiumque valorum vim infringit. Laxior etiam compages, iniquè orta debilius arteriarum contractilitas perspirationem cohibet, collapsos vaivolorum paries non facile superat eliminandus humor, & in majora refluxus vasa, tunc plethora imminet; mihius enim observante Sanc-
torio (b), perspirat cutis mollier. Cum facilis arteriarum quam venarum, pervertatur humiditatem aëris cutaneæ absorbens venæ (c), & novum fanguini corollarium adiungit, humiditatem aëris cutaneæ abhorbit venæ (d), & novum fanguini corollarium adiungit: ad fluidorum igitur in laxe corpore congettione venæ cum arteriis una conspirant. Sors illa mulierem manet, & sic provide invigilavit natura parens, ut oriundo fœtu co-
piosa fatis suppeditaretur alimonia: si verò hæc fluidorum copia ultrâ modum aucta non absumatur, überiori per uterum perspiratione amandatur: menstrua enim veram perspira-
tionis speciem æmulantur, non in excreti humoris naturâ tantum sed etiam in excernendi modis; si quidem uterus ut & cutis ex valorum inhalantium & exhalantium congerie & plurimo celluloto textu conflatur, interna illius tunica villosa cuti non absimilis pilis (d) sœpè horreficit; vasis lymphaticis peragratur, & cum cute etiam mediante vaginâ com-
municat; utrumque impetu vel leviori distenditur, facilemque irruentes fluido aditum præ-
bent. Non vasorum dilaceratione, cui assentitur Joseph Freind (e), peragitur menstruatio, sed sola eorumdem permeabilitate, perinde ac perspiratio; hæc imminentem arcet pletho-
ram, illa præsentem expellit. Imminuto perspirationis solito fluxu, major exurgit menstruo-
rum proventus, & vice versa. Uterque si cohibeatur, eadem ferè parit morborum genera:
& hoc quidem humoris perspiratorii influxum in menstrua comprobatur. Præterea in rusticis scilicet improbo labore deditis mulieribus, saltatricibus perenni motu agitatis, viraginibus que firmiori structurâ instructis influxus ille dilucidiūs appetit, ut in iis quibus ab überiori perspiratione parcior, vel nullus est fluxus menstruus. Eumdem influxum pariter copiosa evincit menstruatio in urbanis & aulicis mulieribus, quæ pingui orio diffuentes, lautisque & opiparis cupidis saginatæ, vix perspirant, sed largo prosluvio mancipantur. Eodem virtu laborant homines, qui contrâ naturæ leges robustum corpus ignavâ emolliunt torpedine, & redundantes utili perspiratione humores non sinunt evacuari.

(a) De pond.
viii. Aph.(b) De Cib.
& Pot. Seca.
III. Aphor.
LXV.(c) Hall.
Comm. in
Prælect. Acad.
Boeth. n.
416.Winflow
Anat.(e) Femenak.
Cap. V.

(a) Vide The-
sim M. Casan-
major D. M.
P. 1710.

(b) Journ.
de Méd. Avril
1764.

(c) Ibid. Re
futer Octob
1764.

(d) Nouv I.
Theo sur le
Pl. Menst par
R. Enjeth. p.
60.

(e) *Ibid.* n
61--78.

V.
Ex dictis eadem est fluxus menstrui & peripirationis materies (a). Utriusque organa & effectus inter se consentiunt: menstruationem plethora, plethoram vero perpiritorius humor in interiora resorptus efficit, unde ab illius refluxu menstrua scaturire meritò licet concludere. Rem certius comprobant morbi, quibus mulierum cutis post menstruarum suppressionem deturpatur, ut scabies, impetigo, tubercula subcutanea: sanguis siquidem, praeculio in uterum aditum, validius in citem irruens tumores procreat, & stagnatione etiam acrior morbus incutit. Nulla est igitur siderum in mulierem actio, quae nec bene percipitur, nec diversos menstruationis effectus evolvit. Naustæam hodiè movent non vetusta minùs quam inepta fermentorum systemata; hanc tamen pricorum hypothesim renovavit Clariss. *Kat* (b) & fermentationem phlogosis libidinosa nomine insignitam admisit, quam spiritus fermentelvens produceret, passionum æstu fervescere; illud vero salientis nimium, ceu potius delirantis ingenii commentum argumentis substitutum facile destruitur (c), & per se funditus corruit; in puellis enim quandoque menstrua præcedunt veneris stimulum, quem in gravidis & vetulis sæpè non obtundit menstruarum cessatio; admisso phlogosi, communis fieret tum mari, tum fæminæ menstruatio, non periodicè recurreret, nec borealis plaga mulieres ob menstrui fluxus penuriam & debilem ideo phlogismi foecundæ haberatione, nec laxantibus medicamentis v. g. balneis concitarentur menstrua, quod tamen obsecrato attractus, in corpora penis cavernota diffunditur, & pervenas spiritu nervo irruente compressus refluere nequit; idem in fæminis exercetur mechanismus scilicet sanguis majori copia ad uterum appellit, sed in ejus venis propter v. lularum defectum, in illo congeritur, donec per distenforum nimis vasculorum ostiola affluat. Hæc primo intuitu arrident menstruationis explicatio; sed varia inter exempla in recenti illius opere (e) allata, arrident illius refragantur opinioni, nullius amoris stimulo percitæ mulieres, quæ tamen menstrualem passæ fuerunt purgationem, annumerantur. Nihil obstat igitur, quin experientiâ & ratiocinio suffulti concludamus:

Ergo à superflui humoris perspiratorii refluxu, catamenia.

DOMINI DOCTORES DISPUTATUR.

*M. Joannes-Jacobus NOLLAN, M. Claudius DE LA FISSE.
actus Praes.*

M. Josephus - Exuperius
BERLIN, Supremi Valachie
& Modalviae Principis Medi-
cus, Antiquus Regis Exer-
tuum & Castrorum Medicus
Primarius necnon à Regis
Scientiarum Academiâ
Clemente

*M. Bartholomeus Petrus
LA NOUE, Eques in
premo Senatu Patronus.*

*M. Benjaminus-Michael SO-
LIER DE LA ROMILLAIS.*

*M. Josephus-Ignatius GUIL-
LOTIN.*

*M. Jac.-Ludov. ALLEAUME,
Militarium Noſocomiorum ad
Regis Exercitum, necnon in
Inſulis Americanis nuper Me-
dius Regis.*

M. Carolus DIONIS, Chirurgiae Latino idiomate Professor.

Proponebat Parisiis HENRICUS JOANNES BAGET, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis
Medicinae Parisiensis Baccalaureus, Theseos Author. A R. S. H. 1771.
A S E X T A A D M E R I D I E M.

Typis QUILLAU, Univers. & Facul. Med. Typographi, 1771.